

287 644

с. Заруддя

Оратовський район

Вінницької област.

Козятинський р-н

Коваль Михайло Петров[ич].

[С.1]

До редакції «Сільські вісті»

Письменнику Маняку Володимирі Антоновичу

Я, Коваль Михайло Петрович народився 11 жовтня 1924 року в с. Коритні Монастирищанського району Черкаської області. Хочу описати Вам про кілька сталінських експериментів голод – 33 року.

На базі с. Хвиля де було 2 двохітажних доміни, було створено «Комуна» показно туди звозили людей з оточуючих сіл і районів і показували як люди мали жити в колгоспах. Там було світло від маленької передвільної електростанції радіо столова і хліб.

Пройшла колективізація. У нашому селі було організовано 4 колгоспи. 1. «Нове життя»б ім. Кірова, ім. Челюскінцов, «Хвиля революції». Наша сім'я була в к-пі «Нове життя» пізніше ім. «7- зїзду» Тато був на донбасі працював столяром, прислав нам сої на пропїтання. Мама пише татові приїзжай бо розбируть хату. Тато приїхав вступив в колгосп і його призначили бригадиром строй бригади а мама пішла в рослинництві. Перед приїздом Тата була хлібовикачка. Я помню такий епізод було внас на печі мішок зерна і солом'яник картоплі у хаті, бо в погребі

[С.2]

тримати не можна, бо розвилось багато злодіїв які обкрадали бо хтіли їсти.

І от прийшла до нас очереть. Мама каже лізьте на піч, а нас було п'ятеро, сідайте на мішок плаче може не заберуть. Приїзжає підвода входять 4 в хату з жилізними палицями і штуркують долівку стіни і до мами давай хліб. Мама каже нема один мішечок остався

для дітей на коліш. Я через що запомнив бо мене взяв за ногу і швирнув під лавку і я прибив ногу, після цього ходив дві неділі на рогачах. Забрали той мішок і половину картоплі. а мамі сказали не приїде тато розберем хату і вижиним на дорогу. а вже зробили так на кутті Козодою Стипану розібрали хату викидали все на дорогу і конфіскували майно потім вони жили в хліві. І прийшла весна 1933 р. Люди осталися без нічого почали вмирати з голоду як ті мухи. пухлі голодні холодні дуже багато осталося пустих хатів.

була виділена підвода у нашому к-пі і Стригун Тарас звозив, зразу робили труни, а потім без труп звозили на кладовище і складали в ями по кілька чоловік, дітей, жінок.

Ще помню один епізод

[С.3]

В Монастирищі був відкритий торсин де приймали золоті і срібні речі і за них давали печений хліб. У мамі були дівочі прибори дукачі срібні. Тато забрав їх і поніс на обмін. Виміняв 4 буханки хліба. Була в нас коза я погнав її пасти на старе пасовисько в житі а перед цим наївся листя з липи якраз розвинулась липа, мама спикла пампушки з гнилої картоплі дала нам всім тром по 2 штук а Васька і Василя померли. Осталося нас троє. Приходить до мене тато і приносить кусочок хліба виміняного в торсині. Я взяв цей хліб з такою радістю що почали тремтіти руки і опухли ноги. Тато сів коло мене з опухшими як в'язки ногами і гірко заплакав, і погладив мене по голові каже якось воно буде скоро дозріє жито. І будемо їсти густий коліш. Так ми пережили голод Я ходив сапати з мамою буряки там давали з просіяної половини суп після якого я чуть невмер але спас врач Касурпин. О таке було життя в період голодовки 33 року Коротенько що я запомнив

З повагою до Вас

Коваль Михайло Петрович

23/ XII – 88